

Kommunal læreplan i engelsk

Utarbeidet av :

Kari Gåre
Gry Helstedt Håtveit
Marit Vik Knudsen
Anne Grete Ruhaven
Hilde Sagedal
Lene Sætra Tønnevold

Innledning

Kunnskapsløftet har delt faget inn i *språklæring, kommunikasjon og kultur/samfunn/litteratur*. Når det gjelder delmålene på veien mot kompetansemålene, finner vi det mer hensiktsmessig å dele faget inn i følgende disipliner:

- *Muntlig kommunikasjon*: Lære seg å kommunisere på engelsk, dvs. forstå og bruke språket
- *Skriftlig kommunikasjon*: Utvikle evnen fra å gjenkjenne et enkelt ord til å produsere en selvstendig, sammenhengende tekst
- *Grammatikk*: De ulike byggesteinene i språket
- *Kultur, litteratur og samfunn*: Uttrykke refleksjoner rundt hensikten med å lære engelsk, samt se på likheter og forskjeller mellom engelsk og eget morsmål. Bli kjent med bakgrunnstoff og litteratur fra ulike engelskspråklige land.

Vi har gjort dette fordi vi mener at en slik inndeling ivaretar fagets egenart på en bedre måte. *Språklæring* slik den er definert i Kunnskapsløftet, har vi i hovedsak integrert i *kultur, litteratur og samfunn* fordi vi synes det hører mer naturlig hjemme der.

Kommunikasjon har vi delt i tre: *muntlig kommunikasjon, skriftlig kommunikasjon og grammatikk*. Inndelingen i muntlig og skriftlig kommunikasjon er gjort av følgende årsaker:

- Begynneropplæringen foregår nesten utelukkende gjennom muntlig kommunikasjon
- Elevene oppnår ofte ulik kompetanse/mestringsnivå innenfor muntlig og skriftlig kommunikasjon. Kommunikasjon kan derfor ikke defineres som ett.
- På ungdomstrinnet skal det gis vurdering i både muntlig og skriftlig kommunikasjon.

Grammatikk har vi behandlet som et eget emne fordi det representerer en disiplin i faget som følger en viss progresjon og er i større grad målbart.

De grunnleggende ferdighetene vil komme inn som integrerte deler av de ulike disiplinene, og vil dermed ikke bli behandlet eksplisitt. IKT må brukes som en naturlig del av hele faget, henholdsvis som skriveverktøy, presentasjonsverktøy og informasjonsverktøy. Det finnes mye godt undervisningsopplegg på Internett, og det må være opp til den enkelte lærer å gjøre seg nytte av dette.

For å imøtekomme Kunnskapsløftets krav om vurdering av oppnådd kompetanse, foreslår vi at det utarbeides og innføres kommunale prøver etter 4. 7. og 9. trinn. Vi mener det naturlig å teste elevene etter 9. trinn, fordi det fremdeles avvikles eksamen på 10. trinn. Prøvene bør på en enkel måte teste kompetansenivået som er oppnådd innenfor formelle ferdigheter som rettskriving, grammatikk, bruk av ordbok og IKT. En slik ordning vil virke forpliktende på elever og lærere på alle nivåer.

Vi har kommet med noen forslag til kilder og aktiviteter som har dukket opp underveis i arbeidet med denne planen. Ytterligere supplement til denne lista bør komme etter hvert som andre lærere tar planen i bruk. Således bør også planen revideres og suppleres innen 1. mai hvert år i en treårsperiode slik at kvaliteten sikres på best mulig måte.

Ifølge Læringsplakaten skal skolen og lærebedriften:

1. Gi alle elever og lærlinger/lærekandidater like muligheter til å utvikle sine evner og talenter individuelt og i samarbeid med andre.
2. Stimulere elevenes og lærlingenes/lærekandidatenes lærelyst, utholdenhet og nysgjerrighet.
3. Stimulere elevene og lærlingene/lærekandidatene til å utvikle egne læringsstrategier og evne til kritisk tenkning.
4. Stimulere elevene og lærlingene/lærekandidatene i deres personlige utvikling og identitet, i det å utvikle etisk, sosial og kulturell kompetanse og evne til demokratiforståelse og demokratisk deltakelse.
5. Legge til rette for elevmedvirkning og for at elevene og lærlingene/lærekandidatene kan foreta bevisste verdivalg og valg av utdanning og fremtidig arbeid.
6. Fremme tilpasset opplæring og varierte arbeidsmåter.

LÆREPLAN I ENGELSK

Formål med faget

Det engelske språket er i bruk overalt. I møte med mennesker fra andre land, hjemme eller på reiser, kommer vi ikke langt uten engelsk. Engelsk brukes i film, litteratur, sang, sport, handel, produkter, yrker og underholdning, og gjennom disse kanalene har mange engelske ord og uttrykk funnet veien til våre egne språk. Når vi skal lete etter informasjon ut fra våre egne interesser eller i faglig sammenheng, skjer dette ofte på engelsk. I tillegg brukes det stadig mer engelsk i utdanning og arbeidsliv, i Norge så vel som i utlandet.

For å klare oss i en verden der engelsk benyttes i internasjonal, mellommenneskelig kommunikasjon, er det nødvendig å mestre det engelske språket. Dette betyr å utvikle ordforråd og ferdigheter i å bruke språkets lyd-, grammatikk-, setnings- og tekstbyggingssystemer. Vi må kunne bruke disse for å lytte, snakke, lese og skrive og for å kunne tilpasse språket til et stadig voksende antall emner og kommunikasjonssituasjoner. Vi må kunne skille mellom muntlig og skriftlig språkføring og formell og uformell språkbruk. Videre må vi kunne ta hensyn til kulturelle omgangsformer og høflighetskonvensjoner når vi bruker språket.

Når vi er bevisst hvilke strategier som brukes for å lære fremmedspråk, og hvilke strategier som hjelper oss til å forstå og å bli forstått, blir tilegnelsen av kunnskaper og ferdigheter enklere og mer meningsfylt. Det er også viktig å sette egne mål for læringen, finne ut hvordan disse kan nås og vurdere egen språkbruk. Å lære engelsk kan også gi oss bedre innsikt i vårt morsmål og i andre språk vi kjenner til og derfor bli en viktig del av vår personlige utvikling og et betydelig bidrag til tverrspråklighet.

I tillegg til det at vi lærer språket, skal engelskfaget bidra til innsikt i våre egne og andres levemåter, livssyn, verdier og kulturer. Å lære om den engelsktalende verden vil gi et godt grunnlag for å forstå verden omkring oss og utviklingen av engelsk som et verdensspråk. Engelskspråklig litteratur, fra barnerim til Shakespeare, kan gi leseglede for livet og en dypere forståelse for andre og seg selv. Engelske tekster, film, musikk og andre kunstformer kan videre inspirere til elevens egen utfoldelse og kreativitet i flere sjangere og medier.

Engelskfaget er både et redskapsfag og et dannelsesfag. Det skal gi mulighet til å delta i kommunikasjon som er knyttet til personlige, sosiale, litterære og tverrfaglige emner. Faget skal gi innsikt i hvordan mennesker tenker og lever i den engelskspråklige verden. Kommunikative ferdigheter og kulturell innsikt kan fremme økt samhandling, forståelse og respekt mellom mennesker med ulik kulturbakgrunn. Slik ivaretar språk- og kulturkompetanse det allmenndannende perspektivet og bidrar til å styrke demokratisk engasjement og medborgerskap.

Grunnleggende ferdigheter i faget

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I engelsk forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg skriftlig og muntlig i engelsk er sentralt i utviklingen av engelsk språkkompetanse og går igjen i kompetansemålene for alle trinn. Disse ferdighetene er viktige redskaper i arbeidet med å forstå og ta i bruk engelsk i stadig mer varierte og krevende sammenhenger på tvers av kulturer og fagfelt. Muntlige ferdigheter innebærer både å kunne lytte og å kunne tale.

Å kunne lese i engelsk er en del av den praktiske språkkompetansen og innebærer at en kan lese med forståelse, utforske og reflektere over stadig mer krevende tekster og slik skaffe seg innsikt på tvers av kulturer og fagfelt. Å utvikle leseferdighet på engelsk vil også bidra til å styrke leseferdigheten generelt.

Å kunne regne i engelsk innebærer at en kan supplere regnekompetansen på morsmålet med de nødvendige uttrykk på engelsk. Å utnytte informasjon fra grafiske framstillinger, tabeller og statistikker er viktig for forståelse av engelske tekster.

Å kunne bruke digitale verktøy i engelsk gir mulighet for autentisk bruk av språket og åpner for flere læringsarenaer for faget. Engelskspråklig kompetanse er i mange tilfeller en forutsetning for å kunne ta i bruk digitale verktøy. Samtidig kan bruk av digitale verktøy bidra til utvikling av engelsk språkkompetanse. Kildekritikk, opphavsrett og personvern er sentrale områder i digitale sammenhenger som også inngår i engelskfaget.

Kompetansemål etter 2. årstrinn

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gi eksempler på situasjoner der det kan være nyttig å kunne noe engelsk
- finne ord og uttrykk som er felles for morsmålet og engelsk
- gi eksempler på engelske ord og uttrykk ut fra egne interesser

Kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- forstå og bruke en del vanlige engelske ord og fraser knyttet til nære omgivelser
- bruke de mest grunnleggende engelske språklyder og språkkrytmer gjennom praktiskeestetiske uttrykksmåter
- hilse, stille spørsmål og svare på enkle muntlige spørsmål
- forstå enkle instruksjoner gitt på engelsk
- gjenkjenne en del ord, uttrykk og enkle setninger i muntlige og skriftlige tekster
- bruke bokstaver og eksperimentere med å skrive engelske ord og uttrykk
- bruke tall i kommunikasjon
- bruke språket gjennom flere sanser og medier

Kultur, samfunn og litteratur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- samtale om sider ved barns dagligliv i noen engelskspråklige land
- ta del i engelsk barnekultur og litteratur gjennom bruk av ord, bilder, musikk og bevegelse

Delmål

frem mot kompetansemålene etter 2. årstrinn

Muntlig kommunikasjon

- Kunne navn på ord fra følgende kategorier:
 - primærfargene
 - tallene 1-10
 - husdyrnavn
 - nær familie
 - egne hobbyer og interesser
- Kunne både gjenkjenne og uttale I (jeg)
- Forstå enkle høflighetsfraser og instruksjoner
- Kunne synge kjente barnesanger

Forslag til aktiviteter

- Sanger, rim og regler
- Tegning og leker
- Leke med lyder som er annerledes enn de norske
- Praktisere uttrykk som for eksempel *Good morning, Hello, Thank you, My name is..., How are you, osv.* i morgensamling, opprop og i sanger på engelsk
- "Simon says": *Sit down, please! Shut the window, please! Find your books, please!*
- Telle forlengs og baklengs til ti
- Bingo

Forslag til kilder

- Brettspill
- Bilder

Forslag til vurdering

- Elevobservasjon
- Digitale lytteprøver (Mikroverksted)

Skriftlig kommunikasjon

- Kunne gjenkjenne og skrive I (jeg)
- Kunne gjenkjenne og kopiere enkle engelske ord og uttrykk

Forslag til aktiviteter

- Bruke pekebøker, dataprogram og brettspill for å gjenkjenne ord

Forslag til kilder

- Pekerbøker
- Dataspill
- Brettspill

Forslag til vurdering

- Elevobservasjon

Grammatikk

- Kunne noen substantiv, og vite at ved flertall legger vi på en – s (regelrett bøyning f.eks cat - cats, hand - hands)

Forslag til aktiviteter

- Sanger, rim og regler

Forslag til kilder

Forslag til vurdering

- Elevobservasjon

Kultur, samfunn og litteratur

- Kunne navn på land der det snakkes engelsk
- Kunne gjenkjenne en situasjon/situasjoner der det er nyttig å kunne engelsk
- Kunne gjenkjenne noen ord som er like på norsk og engelsk
- Kunne samtale om en bok/film/tv-serie som omhandler barns dagligliv i engelsk språklige land

Forslag til aktiviteter

- Finne felles ord for eksempel; *bus, egg, window, mother* ved muntlig dialog og konkretisering
- Storyline; en reise til England
- Rollespill; besøk av en ”engelsk mann”
- Engelske ord forbundet med fritidsaktiviteter for eksempel; *playstation, pc, sport*
- Ta med egne ting på skolen, vise, tegne
- Fortelle om... f.eks skoledagen
- Se film
- Se bilder
- Lytte til kjente eventyr
- Se på kart
- Synge og lytte til musikk

Forslag til kilder

- Barneshow: f eks *Postman Pat, Byggmester Bob, Brannmann Sam og Ole Brumm*
- *Goldilocks (Gullhår og de tre bjørnene)*
- Forslag til filmer: *Peter Pan*

Forslag til vurdering

- Elevobservasjon

Kompetansemål etter 4. årstrinn

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- identifisere områder der han/hun har nytte av engelsk
- finne likheter mellom ord og uttryksmåter i engelsk og eget morsmål
- bruke ordbøker og andre hjelpemidler i egen språklæring

Kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- forstå og bruke vanlige engelske ord og uttrykk knyttet til dagligliv, fritid og interesser, både muntlig og skriftlig
- bruke det grunnleggende lydsystemet
- bruke noen vanlige grammatiske strukturer, småord, enkle setningsmønstre og stavemåter
- bruke enkle muntlige fraser for å få hjelp til å forstå og bli forstått
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen disse er brukt i
- forstå hovedinnholdet i enkle muntlige framstillinger om kjente emner
- bruke noen høflighetsuttrykk og delta i enkle dagligdagse dialoger
- bruke noen faste uttrykk som er vanlige i kjente situasjoner, både muntlig og skriftlig
- uttrykke seg gjennom drama, rollespill og improvisasjon
- lese og forstå hovedinnholdet i tekster om kjente emner
- skrive korte beskjeder og enkle setninger som beskriver, forteller og spør
- angi priser, mengder og størrelser
- bruke digitale verktøy for å finne informasjon og skape tekst

Kultur, samfunn og litteratur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gi noen eksempler på engelskspråklige land
- sammenligne noen sider ved levesett, tradisjoner og skikker i Norge og engelskspråklige land
- delta i framføring av engelskspråklige rim, regler, sanger og fortellinger
- gi uttrykk for egne tanker og følelser i møte med engelskspråklig litteratur og barnekultur
- lage egne muntlige eller skriftlige tekster inspirert av engelskspråklig litteratur og barnekultur

Delmål

frem mot kompetansemålene etter 4. årstrinn

Muntlig kommunikasjon

- Kunne navnet på ord fra følgende kategorier:
 - farger
 - tall (1-20,30,40,50...100)
 - kroppen og klær
 - dyr
 - hus, rom og møbler
 - dager, måneder, årstider
 - mat og måltider
 - skole og ting i klasserommet
 - familie og venner
- Kunne navn på ord som uttrykker følelser f.eks: boring, fun, good, sad, happy, scary
- Kunne bruke de mest vanlige høflighetsuttrykk på engelsk
- Kunne klokka (hel, halv og kvarter)
- Kunne alfabetet og kjenne til fonetikk med vekt på lyder som er like og annerledes på engelsk
f.eks. v/w, stemte og ustemte lyder (s og th)
- Kunne synge kjente sanger
- Kunne fremføre enkle rollespill

Forslag til aktiviteter

- Rollespill
- Konkreter
- Ta i bruk diverse digitale ikoner
- Rim, regler og tonguetwisters
- Lytteoppgaver
- Leke butikk

Forslag til kilder

Forslag til vurdering

- Digitale lytteprøver (Mikroverksted)
- Felles kommunal lyttetest på 4. trinn som avdekker et grunnleggende ordforråd (Multiple choice: lyd-bilde)

Skriftlig kommunikasjon

- Kunne finne betydningen av ord i bildeordbok
- Kunne få erfaring med å pugge rettskriving gjennom bruk av glosebok
- Kunne bruke de mest vanlige høflighetsuttrykk på engelsk
- Kunne produsere enkle, meningsbærende setninger.
- Kunne lese og forstå enkle tekster

Forslag til aktiviteter

- Innføre glosebok med vekt på noen ord fra muntlige tekster og sammenhenger
- Skrive enkle e-poster
- Skrive kort
- Lage tegneserie
- Skrive/tegne eventyr
- Leselekser
- Rollespill

Forslag til kilder

- Ordbok: *Min første engelske ordbok* (Kunnskapsforlaget)

Forslag til vurdering

- Gloseprøver
- Felles kommunal test som avdekker grunnleggende ordforråd (Multiple choice: ord-bilde)

Grammatikk

- Kunne navn på substantiv (med vekt på ord fra muntlig kommunikasjon)
-beherske regelrett bøyning av disse substantivene.
- Kunne navn på og bruken av ubestemt og bestemt artikkel
- Kunne navn på en del vanlige verb.
-kunne bøye og anvende presens av to be og to have
-kunne anvende frekvente verb og uttrykksformer f.eks I can.... Can you...?
- Kunne navn på personlig pronomen
- Kunne navn på de mest vanlige spørreordene

Forslag til aktiviteter

- Diverse innfyllingsoppgaver
- Tabeller (I am, you are...)
- Leker
- Kortspill

Forslag til kilder

Forslag til vurdering

- Tester/innfyllingsoppgaver
- Elevobservasjon
- Mikroverksted

Kultur, samfunn og litteratur

- Kunne fortelle om situasjoner der det er nyttig å kunne engelsk
- Kunne gi eksempler på noen ord og uttrykk som er like på norsk og engelsk
- Kjenne til tradisjoner og levesett i engelskspråklige land som f.eks Storbritannia, USA, Australia og New Zealand
- Kunne navnet på pund og dollar
- Kjenne til merkedager som f.eks jul, Halloween, Valentine's Day
- Kunne benytte Mikroverksted eller tilsvarende programmer for å skape tekst og finne informasjon

Forslag til aktiviteter

- Dramatisere kjente eventyr
- Lage fester og kostymer
- Lage mat
- Visualisering gjennom tegninger, illustrasjoner og andre personlige uttrykk
 - storyline
 - synge sanger og lytte til musikk

Forslag til kilder

- Eventyr :
 - *Little Red Riding-Hood*
 - *The Three Billy Goats Gruff*
 - *Goldilocks*
 - *Cinderella*
 - *The Little Red Hen*
- Filmer:
 - Wind in the Willow, Alice in Wonderland, Chitty, Chitty, Bang, Bang, Mary Poppins, Matilda;*

Forslag til vurdering

- Elevobservasjon
- Temaprøver

Kompetansemål etter 7. årstrinn

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- identifisere og bruke ulike situasjoner for å utvide egne engelskferdigheter
- gi eksempler på ulike måter å lære engelske ord og uttrykk på
- identifisere noen språklige likheter og forskjeller mellom engelsk og eget morsmål
- bruke grunnleggende begreper fra grammatikk og tekstbygging
- beskrive eget arbeid med å lære engelsk
- bruke digitale og andre hjelpemidler i egen språklæring

Kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- beherske et ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner
- bruke grunnleggende regler og mønstre for uttale, intonasjon, rettskriving, grammatikk og ulike setningstyper
- uttrykke seg muntlig og skriftlig for å få hjelp til å forstå og bli forstått
- forstå ulike muntlige og skriftlige framstillinger om selvvalgte emner
- delta i samtaler knyttet til dagligdagse situasjoner
- bruke høflighetsuttrykk og situasjonsrelaterte uttrykk tilpasset ulike sammenhenger
- uttrykke egen mening om ulike emner
- bruke lytte-, tale-, lese- og skrivestrategier tilpasset formålet
- gi en kort muntlig og skriftlig presentasjon av et emne
- lese og forstå tekster av ulik lengde og i ulike sjangere
- skrive tekster som forteller, beskriver eller formidler beskjeder
- uttrykke seg om valuta, mål og vekt
- bruke digitale verktøy for å finne informasjon og som redskap for å lage tekster

Kultur, samfunn og litteratur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- fortelle om noen personer, steder og begivenheter fra engelskspråklige land
- sammenligne levesett og omgangsformer i ulike kulturer i engelskspråklige land og i Norge, deriblant den samiske
- lese og fortelle om engelskspråklig barne- og ungdomslitteratur fra ulike medier og sjangere, inkludert prosa og dikt
- sammenligne personer og innhold i et utvalg av engelskspråklige barnebøker
- gi uttrykk for egne reaksjoner på film, bilder og musikk
- uttrykke seg på en kreativ måte, inspirert av engelskspråklig litteratur fra forskjellige sjangere og medier

Delmål

frem mot kompetansemålene etter 7. årstrinn

Muntlig kommunikasjon

- Fonetikk: Kunne beherske bruken av lyder som er annerledes på engelsk, feks stemte / ustemte lyder (s, th), v og w.
- Kunne beherske intonasjon i spørrende og fortellende ytringer.
- Kunne uttrykke følgende muntlig:

5. trinn:

- enkle dagligdagse dialoger, feks "Where do you come from? I come from Grimstad" osv.
- fortelle om seg selv og sine interesser

6. trinn:

- høflighetsfraser, kunne orientere seg, feks kunne spørre om veien osv.

7. trinn:

- tanker meninger og følelser, feks "I think the book was interesting because..."
- gjenfortelle fra en bok de har lest

Forslag til aktiviteter

- Rollespill
- Tonguetwisters
- Høytlesing parøvelser
- Dialoger
- Sanger
- Lytteoppgaver
- Rim og regler
- Spill
- Filmer

Forslag til kilder

Forslag til vurdering

- Felles kommunal lyttetest på 7. trinn (multiple choice)

Skriftlig kommunikasjon

- Ordbok: kunne slå opp i ordboka for å finne betydningen av et ord, og hvordan ordet brukes.
- Tekstskaping:

5. trinn:

- kunne lese og forstå dikt, sanger, dialoger og enkle eventyr.
- kunne skrive en fortelling om seg selv og sine interesser.
- kunne skrive enkle, fortellende setninger i presens

6. trinn:

- kunne lese og forstå enkle faktatekster og fortellinger
- kunne skrive enkle rollespill om dagligdagse situasjoner
- kunne bruke enkle, fortellende setninger i nåtid og fortid

7. trinn:

- kunne lese og forstå faktatekster, utdrag fra bøker og lettleste bøker.
- kunne skrive fra en bok de har lest eller en film de har sett
- kunne binde sammen setninger

Forslag til aktiviteter

- Rollespill
- Skrive brev
- Skrive tekst til bilder
- Kryssord
- Lese bøker

Forslag til kilder

- Ordbok: *Illustrert Engelsk ordbok* (Aschehoug)
- Lettleste bøker

Forslag til vurdering

- Felles kommunal test som avdekker tekstforståelse (multiple choice)

Grammatikk

5 trinn:

- Substantiv:

- kunne navn på ordklassen på engelsk
- kunne regelrett bøyning
- kunne noen uregelrette bøyninger

- Verb:

- kunne navnet på ordklassen på engelsk
- kunne navn på de mest vanlige verbene
- kunne bøye svake verb i infinitiv, presens og preteritum

- Adjektiv

- kunne navn på ordklassen på engelsk
- kunne navn på de mest vanlige adjektivene

- Pronomen

- kunne navn på og bruken av subjektformen av personlige pronomen (I, you,)
- kunne navn på og bruken av adjektiviske eiendomspronomen (my, your)

- Kunne anvende spørrende og nektende setninger

- Kunne klokka

- Kunne bruken av there is/ there are (det finnes/ er)

6. trinn:

- Substantiv:
 - kunne ureglerrett bøyning
 - kunne bruke genitiv (`s)

- Verb:
 - kunne forskjellen på sterke og svake verb
 - kunne bøye sterke verb i infinitiv, presens, preteritum og perfektum
 - kunne bøye to be i preteritum i kjønn og tall
 - kunne omskriving med to do
 - kunne navnet på og bruken av modale hjelpeverb

- Adjektiv:
 - kunne gradbøyning av regelrette og uregelrette adjektiv

- Pronomen:
 - kunne navn på og bruken av personlig pronomen i subjekts- og objektsform.(I, me)
 - kunne navnet på og bruken av de substantiviske eiendomspronomenene (my, your..)
 - kunne navnet på og bruken av ubestemt pronomen (some/ any)
 - kunne navnet på og bruken av påpekende pronomen (this/these, that/ those)
 - kunne navnet på og bruken av spørpronomen

- Preposisjoner
 - kunne navnet på noen preposisjoner
 - kjenne til bruken av /at, on, in /som både tids- og stedspreposisjoner

- Kunne navnene og bruken av ordenstall

7. trinn:

- Substantiv:
 - kjenne til de mest vanlige entalls- og flertallsord f.eks: news, money, police
 - kunne genitiv med of
- Verb:
 - kunne alle de mest vanlige uregelrette verbene
 - kunne bøye verb i futurum
 - kunne bruke halespørsmål
 - kunne bruke samsvarsbøying
 - kunne alle vanlige kortformer
- Adverb:
 - kunne navnene til de mest vanlige adverbene
- Pronomen
 - kunne navnene på og bruken av de substantiviske eiendomspronomenene
 - kunne navnene på og bruken av de relative pronomenene (who, which, that)
- Preposisjoner.
 - kunne navnene på de mest vanlige preposisjonene
- Beherske rettskriving med vekt på høyfrekvente ord som lett blandes og betydning som lett forveksles (to/two/too, where/wear/were osv)

Forslag til aktiviteter

- Innføre selvprodusert grammatikkbok

Forslag til kilder

Forslag til vurdering

- Kommunal test

Kultur, samfunn og litteratur

5.trinn:

● United Kingdom

- skolesystemet: kjenne systemet med private og offentlige skoler, skoleuniformer, skolelunsj
- geografi: kunne navn på land som utgjør United Kingdom og hovedstedene i disse landene
- kjenne til regjerende monark
- kunne synge og gjenkjenne kjente sanger og musikk
- kunne navnet på de mest brukte ord på mål og vekt

6.trinn:

● Australia og New Zealand

- kjenne til barns skolehverdag
- lære navn på kjente dyr og naturforhold
- geografi: kunne navn på land som utgjør Oseania, hovedsteder.
- historie: kjenne til kolonialiseringen og aboriginerne
- kunne navnet på de mest brukte ord på mål og vekt

7.trinn:

● USA

- kjenne til barns skolehverdag
- geografi: kunne navn på noen stater, byer og elver.
- historie: kjenne til kolonialiseringen og indianerne, borgerkrigen og borgerrettighetsbevegelsen
- kunne navnet på de mest brukte ord på mål og vekt

Forslag til aktiviteter

- Brevskrivning med elever i engelskspråklige land
- Se film, dokumentar og fiksjon
- Arbeide med kart
- Søke informasjon på internett
- Markere merkedager
- Lese tekster
- Se filmer og TVklipp
- Lage dramatiseringer
- Lage presentasjoner
- Storyline

Forslag til kilder

- Faktatekster om skolesystemet i USA, Australia og Storbritannia.
- Faktatekster om kjente personer, feks Nils Gaup, Diana, Elvis Presley, Martin Luther King, Walt Disney,
- Sanger
- Filmer, f.eks: *Narnia*, *Little Women*, *Witches*, *Danny, the Champion of the World*, *The Path Finder*, *Tom Sawyer*, *Huck Finn*, *Secret Garden*, *Oliver Twist*, *Annie*, *Robin Hood*, *The Sword in the Stone*

- Kjente tekster, f.eks utdrag fra: *Narniabøkene*, *The Secret Diary of Adrian Mole*, eventyr
- Forfattere, feks Mark Twain, Roald Dahl, C. S. Lewis, Charles Dickens

Forslag til vurdering

- Temaprøver

Kompetansemål etter 10. årstrinn

Språklæring

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utnytte ulike situasjoner, arbeidsmåter og strategier for å lære seg engelsk
- identifisere vesentlige språklige likheter og forskjeller mellom engelsk og eget morsmål og utnytte dette i egen språklæring
- bruke ulike hjelpemidler kritisk og selvstendig
- bruke grunnleggende terminologi for å beskrive formverk og tekststrukturer
- beskrive og vurdere eget arbeid med å lære engelsk

Kommunikasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- beherske et ordforråd som dekker en rekke ulike emner
- bruke språkets grunnleggende formverk og tekststrukturer muntlig og skriftlig
- forstå muntlige og skriftlige tekster om en rekke ulike emner
- uttrykke seg skriftlig og muntlig med en del presisjon, flyt og sammenheng
- tilpasse muntlig og skriftlig språkbruk til sjanger og situasjon
- presentere og samtale om aktuelle og tverrfaglige temaer
- lese og forstå tekster av ulik lengde og i flere sjangere
- velge ulike lytte-, tale-, lese- og skrivestrategier tilpasset formål og situasjon
- skrive tekster som forteller, beskriver, argumenterer eller formidler beskjed, med passende grunnstruktur og hensiktsmessig bruk av avsnitt
- bruke innhold fra ulike kilder på en selvstendig og kritisk måte
- vise evne til å skille mellom positivt og negativt ladete uttrykk som refererer til enkeltindivider og grupper av mennesker
- kommunisere via digitale medier
- beskrive og tolke grafiske representasjoner av tall og andre data

Kultur, samfunn og litteratur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- drøfte unge menneskers levesett, omgangsformer, livssyn og verdier i Storbritannia, USA, andre engelskspråklige land og Norge
- gjøre rede for trekk ved historie og geografi i Storbritannia og USA
- beskrive situasjonen til noen urfolk i engelskspråklige land
- gjenkjenne noen regionale aksenter fra engelskspråklige land
- lese og drøfte et representativt utvalg litterære tekster fra sjangrene dikt, novelle, roman og skuespill fra den engelskspråklige verden
- beskrive tema og komposisjon i tekster og visuelle uttrykk
- lage og samtale om egne muntlige eller skriftlige tekster inspirert av litteratur og kunst

Delmål

frem mot kompetansemålene etter 10. årstrinn

Muntlig kommunikasjon

- Kunne gjenkjenne og bruke følgende sjangere:

8. trinn:

- dikt og sanger
- rollespill
- sammendrag

9. trinn:

- biografier
- intervju

10. trinn:

- taler
- drama
- presentasjon

- Kunne gjenkjenne forskjellige varianter og dialekter på engelsk
- Kunne forstå fonetisk transkripsjon for å kunne uttale engelske ord korrekt
- Kunne gjenkjenne og anvende engelsk intonasjon

Forslag til aktiviteter

- Tonguetwisters
- Høytlesing
- Presentere f. eks by, land, kjent person, merkedager, bøker, filmer
- Lage egne rollespill
- Parøvelser, dialoger
- Lyttetekster
- Filmer
- Gjenkjenne ord skrevet i fonetisk transkripsjon
- Øve på riktig intonasjon

Forslag til kilder

- Diverse oppslagsverk, lærebøker og Internett

Forslag til vurdering

- Felles kommunal lyttetest på 9. trinn (multiple choice)

Skriftlig kommunikasjon

- Kunne gjenkjenne ulike sjangere, forstå tilhørende terminologi og anvende sjangertypiske trekk i egenproduserte tekster.

Aktuelle sjangere:

8. trinn

- fortelling
- eventyr
- personlig brev
- e-post og korte beskjeder
- dagbok
- referat og sammendrag

9. trinn

- novelle
- formelle brev
- anmeldelse

10. trinn

- dikt
- leserinnlegg
- blogg
- artikkel
- reportasje
- argumenterende tekster
- analyserende tekster

- Kunne bruke ordbok
- Kunne bygge opp gode setninger med variert innhold og vokabular og kunne binde sammen disse til en meningsfull tekst
- Kunne forstå og anvende språklige virkemidler og bilder, så som ulike idiomer og faste uttrykk

Forslag til aktiviteter

8. trinn:

- Skrive (korte) fortellinger i presens og preteritum der læreren styrer verbbruken gjennom f. eks
 - bildestiler
 - tekster ut fra svar på spørsmål
 - ordne bilder/setninger i riktig rekkefølge
- Ordbokøvelser

9. trinn og 10 trinn:

- Skrive tekster i ulike sjangere
- Skrive mail og blogg
- Jobbe med eksamensoppgaver

Forslag til kilder

- Diverse oppslagsverk, lærebøker og Internett

Forslag til vurdering

- Felles kommunal test som avdekker tekstforståelse, multiple choice

Grammatikk

- Kunne gjenkjenne og bruke grammatisk terminologi

8.trinn

- kunne stave høyfrekvente ord korrekt
- kunne bruke samsvarsbøyning mellom subjekt og verbal, entall og flertall
- kunne grunnreglene innenfor de ulike ordklassene med spesielt fokus på verb
 - kunne bøye sterke verb
 - kunne omskriving med to do
 - kunne bøye a verbo
- kunne bruke presens samtidsform
- kunne bruke futurum; going to
- kunne bruke verbtider/verbformer på en riktig måte
- kunne enkelte faste uttrykk og idiomer og bruke dem i tekster

9. trinn

- kunne og forstå de viktigste mengdeordene innenfor mål og vekt
- kunne forstå og bruke halespørsmål
- kunne forstå og bruke preposisjoner og vanlige preposisjonsuttrykk
- kunne bruke preteritum samtidsform
- kunne bruke refleksive verb og pronomen
- kunne forstå og bruke forskjellen på it/there
- kunne bruke og plassere adverb korrekt i en setning
- kunne de viktigste konjunksjonene og bruke dem i sammenbinding av setninger
- kunne noen faste uttrykk og idiomer og bruke dem i tekster

10. trinn

- kunne bruke perfektum samtidsform
- kunne bruke ulike gerundiumsformer (ing-form)
- kunne faste uttrykk og idiomer og bruke dem i tekster

Forslag til aktiviteter

- Egenprodusert regelbok
- Grammatikkøvelser
- Innfyllingsoppgaver

Forslag til kilder

- Diverse oppgaver i hefter og på Internett

Forslag til vurdering

- Felles kommunal test på 9. trinn

Kultur, samfunn og litteratur

- Elevene skal ha kunnskap om følgende områder i Storbritannia, USA og andre engelskspråklige land som f.eks: Australia, New Zealand, Canada, India og Sør-Afrika:

- historie
- geografi
- statistikk
- merkedager
- levesett
- skolesystemet
- minoriteter
- urbefolkning
- livssyn og verdier
- valuta og måleenheter

8. trinn

- kunne presentere faktastoff om engelskspråklige land med hovedvekt på ett land f.eks. Storbritannia

9. trinn

- kunne presentere og gjøre rede for faktastoff fra engelskspråklige land og sammenligne med norske forhold med hovedvekt på ett land f.eks. USA

10. trinn

- kunne drøfte overnevnte punkter fra engelskspråklige land

- Eleven skal ha følgende kunnskap innen litteratur:

8. trinn

- kjenne til klassisk og moderne engelskspråklig litteratur i tekstutvalg samt relevante forfattere
- kunne lese og presentere en selvvalgt bok

9. trinn

- kunne gjøre rede for klassisk og moderne engelskspråklig litteratur i tekstutvalg samt relevante forfattere
- kunne lese og gjøre rede for innholdet i en selvvalgt bok

10. trinn

- kunne drøfte klassisk og moderne engelskspråklig litteratur i tekstutvalg
- ha kunnskap om relevante forfattere
- kunne lese og drøfte innholdet i en selvvalgt bok

Forslag til aktiviteter

- Lese tekster
- Se/analysere bilder
- Se filmer/TVklipp
- Lage dramatiseringer
- Lage presentasjoner
- Arbeide med kart
- Markere merkedager
- Søke informasjon på Internett

Forslag til kilder

- Internett
- Aviser (f.eks *School Times*)
- Oppslagsverk
- TV
- Filmer

- Forslag til litteratur:
 - J.K Rowling: utdrag fra *Harry Potter*
 - J. R.R. Tolkien: utdrag fra *Lord of the Rings*
 - Roald Dahl: utdrag fra f.eks *Charlie and the Chocolate Factory*, *Mathilda*
 - Nick Hornby: utdrag fra *About a Boy*, *High Fidelity*
 - William Shakespeare: utdrag fra *Hamlet*, *Romeo and Juliet*, *Twelfth Night*
 - Emily Brontë: utdrag fra *Wuthering Heights*
 - Jane Austen: utdrag fra *Pride and Prejudice*, *Sense and Sensibility*
 - John Steinbeck: utdrag fra *Of Mice and Men*

Forslag til vurdering

- Temaprøver
- Faktaprøver (multiple choice)
- Sammendrag
- Omtaler og anmeldelser
- Analyser